

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вбіркового освітнього компонента

«ТЕМПО-РИТМІЧНІ ПОРУШЕННЯ В МОВЛЕННІ ДІТЕЙ ІЗ ЗАЇКАННЯМ»

підготовки бакалавра

спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

за спеціалізацією 016.02 Олігофренопедагогіка

освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Силабус освітнього компонента «Темпо-ритмічні порушення в мовленні дітей із заїканням» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (016.02 Олігофренопедагогіка), за освітньо-професійною програмою «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Розробник: Мацюк Зоряна Сергіївна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат філологічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: Ірина Брушневська

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 2 від 21 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри:

_____

Ірина Кузава

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань <u>01 »Освіта/Педагогіка»</u> Спеціальність <u>016 »Спеціальна освіта» (016.02 Олігофренопедагогіка)</u> Освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка та логопедія Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання 3
ІНДЗ: €		Семестр 5-й
		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні <u>20</u> год.
		Лабораторні - год.
		Самостійна робота <u>110</u> год.
	Консультації <u>10</u> год.	
	Форма контролю: <u>залік</u>	
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладачів

ППП: Мацюк Зоряна Сергіївна

Науковий ступінь: кандидат філологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380663727954, Maciuk.Zoriana@vnu.edu.ua,

Zoriana_Matsiuk@ukr.net

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента «Темпо-ритмічні порушення в мовленні дітей із заїканням» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Вивчення освітнього компонента «Темпо-ритмічні порушення в мовленні дітей із заїканням» передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі спеціальної освіти відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, світових тенденцій та національного досвіду України, де передбачено різні форми організації освіти і соціалізації дітей. У результаті вивчення запропонованого курсу здобувачі вищої освіти для засвоєння освітнього компонента використовують базові знання, вміння і навички із загальної та спеціальної педагогіки, психології, лінгвістики та лінгводидактики, вікової фізіології, корекційної психопедагогіки, логопедії.

2. Пререквізити вивчення ОК: Для освоєння освітнього компонента «Темпо-ритмічні порушення в мовленні дітей із заїканням» використовують знання, вміння і навички,

сформовані під час вивчення ОК «Вступ до корекційної психопедагогіки та логопедії», «Основи невро- та психопатології», «Педагогіка загальна з історією», «Теорія та історія корекційної педагогіки», «Україна в європейському історичному та культурному контекстах», «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

Постреквізити є необхідною основою для подальшого вивчення ОК «Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями», «Методика корекційної роботи при порушеннях інтелектуальної та мовленнєвої діяльності», «Основи педагогічної майстерності спеціального педагога», «Методика соціально-побутового орієнтування», «Педагогіка інклюзивної освіти», написання курсової роботи з логопедії, проходження навчальної логопедичної практики у спеціальних закладах дошкільної освіти, виробничої педагогічної практики у спеціальних закладах дошкільної освіти на посаді вчителя-логопеда, складання атестаційного іспиту.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою ОК: засвоєння здобувачами вищої освіти знань теоретичних основ діагностування мовленнєвих вад у дітей дошкільного віку із заїканням, та впровадження в практику найбільш продуктивних методик діагностування дітей з тяжкими порушення мови.

Завдання ОК:

Основними завданнями вивчення ОК «Темпо-ритмічні порушення в мовленні дітей із заїканням» є ознайомлення здобувачів освіти із основами діагностування дітей дошкільного віку із заїканням, особливостями проведення корекційно-розвиткової роботи із зазначеною категорією дітей.

4. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» у ході вивчення освітнього компонента «Темпо-ритмічні порушення в мовленні дітей із заїканням» у здобувачів вищої освіти необхідно сформулювати **загальні і фахові (спеціальні) компетентності**, а саме:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-12. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих.

Спеціальні компетентності (СК):

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати

методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

СК-19. Здатність застосовувати науково-обґрунтовані знання про психологічні закономірності та соціальні чинники розвитку осіб з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями як суб'єктів освітнього, корекційно-освітнього, корекційно-розвиткового і навчально-реабілітаційного процесів.

Результати навчання (РН):

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН8. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РН 18. Знати природу психічних явищ, ідентифікувати психологічні проблеми, розуміючи закономірності розвитку і функціонування психічних явищ в контексті вирішення професійних завдань у корекційній роботі з дітьми з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями.

РН 20. Дотримуватися норм здорового способу життя, використовувати різні види та форми рухової активності та впроваджувати їх у особисту та професійну діяльність.

РН 22. Володіння базовими уявленнями про основи філософії освіти, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації осіб з особливими освітніми потребами; здатність брати участь у професійних дискусіях та інтерактивних обговореннях, логічно аргументуючи власну точку зору.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості

дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольні-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					*Форма контролю/ Бали
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Тема 1. Розвиток фізіологічного та мовного дихання. Послідовність роботи над формуванням мовного дихання за О. Стрельниковою.	14	1	2		10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т/ макс. к-ть балів за прак. занят./ 7
Тема 2. Робота над ритмічною стороною мовлення. Дрібна моторика. Пальчикові вправи, вправи на розслаблення-напруження. Самомасаж рук	14	1	2		10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 7
Тема 3. Робота над відчуттям темпу	14	1	2		10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 7
Тема 4. Робота на наголосом. Голосові вправи. М'яка атака голосу. Сила голосу. Міміка	14	1	2		10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 7
Тема 5. Робота над паузами	14	1	2		10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 7
Тема 6. Робота над дикцією	14	1	2		10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 7
Тема 7. Робота над тембром мовлення	14	1	2		10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 7
Тема 8. Робота на інтонаційною стороною мовлення	14	1	2		15	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 7
Тема 9. Корекційна робота за допомогою логоритміки.	14	1	2		15	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 7
Тема 10. Корекційна робота за допомогою логоритміки	14	1	2		10	1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 7
ІНДЗ							30
УСЬОГО ГОДИН	150	10	20		110	10	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Тема 1. Розвиток фізіологічного та мовного дихання. Послідовність роботи над формуванням мовного дихання за О. Стрельниковою. <i>Підготувати презентацію до теми.</i>	15
2	Тема 2 Робота над ритмічною стороною мовлення. Дрібна моторика. Пальчикові вправи, вправи на розслаблення-напруження. Самомасаж рук. <i>Підготувати інтерактивні картки для наочності.</i>	15
3	Тема 3. Робота над відчуттям темпу. <i>Підготувати презентацію до теми.</i>	10
4	Тема 4. Робота на наголосом. Голосові вправи. М’яка атака голосу. Сила голосу. Міміка. <i>Підготувати дидактично-наочні матеріали для роботи з дітьми</i>	10
5	Тема 5. Робота над паузами. <i>Підготувати дидактично-наочні матеріали для роботи з дітьми</i>	10
6	Тема 6. Робота над дикцією. <i>Підготувати дидактично-наочні матеріали для роботи з дітьми</i>	10
7	Тема 7. Робота над тембром мовлення. <i>Підготувати дидактично-наочні матеріали для роботи з дітьми</i>	10
8	Тема 8. Робота на інтонаційною стороною мовлення. <i>Підготувати дидактично-наочні матеріали для роботи з дітьми</i>	10
9	Тема 9. Корекційна робота за допомогою логоритмік <i>Підготувати дидактично-наочні матеріали для роботи з дітьми</i>	10
10	Тема 10. Корекційна робота за допомогою логоритміки <i>Підготувати дидактично-наочні матеріали для роботи з дітьми</i>	10
	Разом	110

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Вид – науково-практичний проєкт: створення портфоліо для корекції темпо-ритмічних порушень у дітей із заїканням

Опис портфоліо: до кожної теми підготувати дидактичний матеріал для подолання мовленнєвих порушень у дітей із заїканням.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання роботи
5 бал	Актуальність обраної теми науково-педагогічного дослідження
3 бали	Чіткість формулювання мети та завдань науково-педагогічного дослідження відповідно до обраної теми
15 балів	Якість, чіткість, повнота кількісної обробки отриманих даних та аналізу результатів, обґрунтованість добору дидактичного матеріалу
5 бали	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
2 бал	Якість оформлення роботи
30 балів	Разом

ІV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Темпо-ритмічні порушення в мовленні дітей із заїканням» здійснено на основі результатів поточного контролю знань згідно з «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень студентів. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, однак водночас сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, **100**.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання будуть анульовані. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховують як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності

поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. *Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти* передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснено на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента «Темпо-ритмічні порушення в мовленні дітей із заїканням» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У такому разі бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Орієнтовні питання до іспиту

1. Розвиток фізіологічного та мовного дихання.
2. Послідовність роботи над формуванням мовного дихання за О. Стрельниковою.
3. Робота над ритмічною стороною мовлення.
4. Дрібна моторика.
5. Пальчикові вправи, вправи на розслаблення-напруження.
6. Самомасаж рук.
7. Робота над відчуттям темпу.
8. Робота на наголосом.
9. Голосові вправи.
10. М'яка атака голосу.
11. Сила голосу.
12. Міміка.
13. Робота над паузами.
14. Робота над дикцією.
15. Робота над тембром мовлення.
16. Робота на інтонаційною стороною мовлення.
17. Корекційна робота за допомогою логоритміки.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Таблиця 5

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
7 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
5 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	

75–81	
67–74	
60–66	
1–59	

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Бондарь В. І., Синьов В. М. Дефектологічний словник. Київ : «МП Леся», 2001. 528 с.
2. Іванова Т. І. Корекція заїкання / Т. І. Іванова, Т. І. Кваша. К. : Вид. гр. «Шк. Світ», 2015. 136 с.
3. Кондратенко В.О. Заїкання: феноменологія та основні напрямки реабілітації. К.: КНТ 2006. с 3-75.
4. Конопляста С. Ю. Комплексний підхід до подолання заїкання у юнаків : навч.-метод. рекомендації / С. Ю. Конопляста, Т. С. Морозова. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. 123 с.
5. Ленів З.П. До проблеми застосування сучасних технологій корекції мовлення дошкільників із заїканням засобами арттерапії. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія: Збірник наукових праць. К.: МПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. Вип. 19. С. 12-17.
6. Ленів З., Проців С. Музикотерапія в системі корекції заїкання. *Корекційна педагогіка: Вісник «Української асоціації корекційних педагогів»*. 2008. № 2. С. 24-30.
7. Логопедія : підручник. / за ред.. М. К. Шеремет. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2010. 672 с. 3. Мартинчук О. В. Основи корекційної педагогіки. Київ, 2010. 288 с. 4. Основи інклюзивної освіти / за заг. ред. А. А. Колупаєвої. Київ : «А. С. К.», 2012. 308 с.
8. Логопедія: Підручник для вищої школи. За ред. М. К. Шеремет. К.: «Слово», 2010. 376 с.
9. Мартинчук О.В. Зміст і структура професійних компетентностей майбутнього вчителя-логопеда. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка, 24, 2015. 77-83 с.
10. Овчиннікова Т.С. Музика, ритм і співи в логопедичній роботі. Методичний посібник для логопедів, учителів, вихователів і музикальних керівників загальноосвітніх і спеціальних навчальних закладів. Кременчук : Християнська Зоря, 2009. 88 с.
11. Пахомова Н. Г. Теорія і практика професійної підготовки логопедів у ВНЗ : монографія. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. 346 с.
12. Савченко М. А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей. Тернопіль : Книга – Богдан, 2007. 160 с.
13. Соловей О. А. Корекція заїкання у дітей старшого дошкільного віку засобами арттерапії. *Сучасні проблеми практичної психології у Волинському регіоні* : матеріали VII наук.- практ. семінару, Луцьк, 25 жовт. 2012 р. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки [та ін.] ; [за заг. ред. М. І. Мушкевич]. Луцьк, 2012. С. 49-51.
14. Тарасун В. В. Основи теорії і практики логодидактики: підручник для вищих навчальних закладів. Київ: «Каравела», 2017. 326 с.
15. Теоретичні аспекти та методика подолання заїкання у молодших школярів : навчально-методичний посібник / упоряд. Л. Л. Гуцал, С. П. Миронова. Хмельницький. «Поділля», 2001. 91 с.
16. Федорович Л.О. Конспекти логоритмічних занять із дітьми дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення / Л. О. Федорович, Я. О. Пищалка. Запоріжжя : ТОВ «ЛППС»ЛТД, 2009. 288 с. : іл.

Допоміжна:

1. Богуш А. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти / А.М. Богуш. Харків: Вид-во «Ранок», 2011. 176.
2. Гаврилова Н. С. Класифікації порушень мовлення / Н. С. Гаврилова // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер. соціально педагогічна. Вип. XX : у 2-х ч., ч.1 / за ред. О. В. Гаврилова, В. І. Співака. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2012. С. 293–315.
3. Кульчицька Н., Барищук Г. Вчимося правильно говорити. Дидактичний матеріал для обстеження та усунення вад звуковимови у молодших школярів. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 48 с.
4. Маруненко І.М. Психофізіологія. Київ: Київський ун-т імені Боїса Гринченка, 2013. 408 с.
5. Мацюк З. Подолання мовленнєвих порушень у дітей з особливими освітніми потребами // Освітні горизонти. 2021.
6. Мацюк З., Фенко М. (2022). Інноваційні методи розвитку комунікативних здібностей дітей дошкільного віку в інклюзивно-реабілітаційних центрах. *Acta Pedagogica Volynienses*, 2/2022.
7. Мацюк З., Фенко М. Ефективність арттерапевтичних технологій у дошкільному інклюзивному середовищі // «Європейські та світові вектори розвитку освіти в Україні»: колективна монографія. 2022.
8. Рібцун Ю. В. Вплив ендогенних та екзогенних факторів на становлення мовленнєвої діяльності молодших дошкільників із ЗНМ [Електронний ресурс] Народна освіта. 2010. Вип. № 2 (11). Режим доступу до вид. : www.kristti.com.ua.
9. Тищенко В., Рібцун Ю. Як навчити дитину правильно розмовляти: Від народження до 5 років: Поради батькам. Київ: Літера ЛТД, 2006. 128 с.

Інтернет-ресурси:

1. Рібцун Ю. В. Вплив ендогенних та екзогенних факторів на становлення мовленнєвої діяльності молодших дошкільників із ЗНМ [Електронний ресурс] Народна освіта. 2010. Вип. № 2 (11). Режим доступу до вид. : www.kristti.com.ua.